

بررسی تحول جاندارپنداری و هشیاری در کودکان نابینا و بینا

استاد راهنما: دکتر محمود منصور

استادان مشاور: دکتر پریرخ دادستان و دکتر زهره سرمد

پژوهشگر: زینب خانجانی / رشته کودکان استثنایی

دانشکده علوم تربیتی: سال ۱۳۷۲

در این پژوهش، تحول جاندارپنداری و هشیاری در کودکان بینا و نابینا بررسی شده است. به منظور بررسی فرضیه‌های مطروحه، ۸۰ کودک دختر و پسر ۵-۱۱ ساله بینایی که در مهدکودکها و مدارس شهرتهران و ۸۰ کودک دختر و پسر ۵-۱۱ ساله نابینایی که در مراکز آموزش و پرورش کودکان نابینا در تهران، مشغول به تحصیل بوده‌اند، به صورت تصادفی انتخاب شدند. برای اجرای تحقیق از چهار نوع اندازه‌گیری که شامل اندازه‌گیری مستقیم جاندارپنداری، اندازه‌گیری غیرمستقیم جاندارپنداری، اندازه‌گیری مستقیم هشیاری و اندازه‌گیری غیرمستقیم هشیاری، استفاده شده است.

پس از اجرای اندازه‌گیریهای مذکور بر روی هر یک از آزمودنیها، به استخراج نتایج کمی مبادرت گردید. چون در این پژوهش چندین متغیر وابسته وجود داشت و هر عنصری چندین بار مورد آزمایش قرار گرفته بود، از مدل تحلیل واریانس، «اندازه‌گیریهای مکرر» که یکی از مدل‌های «MANOVA» است برای پردازش داده‌ها به وسیله کامپیوتر، استفاده شد. نتایج نهایی به شرح زیر حاصل گردید:

۱. نابینایی موجب تأخیر تحول جاندارپنداری و هشیاری در کودکان می‌گردد.
۲. کارآمدی آزمودنیها در جاندارپنداری و هشیاری همراه با افزایش سن کودکان، تحول می‌یابد.

۳. جاندارپنداری و هشیاری به موازات یکدیگر تحول می‌یابند. زیرا بین عملکرد کودکان در جاندارپنداری با عملکرد آنها در هشیاری، همبستگی بالا و معناداری وجود دارد.

۴. کارآمدی آزمودنیها در انواع مختلف موضوعها متفاوت است. آنها در جاندارپنداری، بالاترین کارآمدی را در عامل «انسانها و گیاهان» و در هشیاری در عامل «انسانها» دارا می‌باشند و پایین‌ترین کارآمدی به عامل «اشیاء بیجان دور» اختصاص دارد.
۵. تأثیر نوع کنش اسنادی به موضوع بر کارآمدی آزمودنیها، بستگی به نوع

موضوعی دارد که کنش به آن نسبت داده می شود.
۶. کارآمدی آزمودنیها در اندازه گیری مستقیم جاندارپنداری و هشیاری با
کارآمدی آنها در اندازه گیری غیرمستقیم مرتبط است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی